

भारत प्रशासित कश्मीरमा मानवअधिकारविहीन

हरिप्रसाद सापकोटा

इस्लामाबाद: कश्मीर संयुक्त राष्ट्र संघको एजेन्डामा संवेदन्दा पुरानो अनुसुलभै विवाद हो। जम्मू कश्मीर राज्यको धैरेजसो भूभाग भारतको अवैध कब्जामा छ। भारत-नियन्त्रित कश्मीरको क्षेत्र खुला कारागार जस्तो देखिन्छ, जहाँ त्यहाँका मानिसहरू दमन र अधीनता सहिरहेका छन्। १० डिसेम्बर २०२३मा, विश्वव्यापी समुदायले मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणाको ठाउँ औं वार्षिकोत्सव मनाउनेछ। साथै, भारतले अवैध रूपमा कब्जा गरेको जम्मू र कश्मीर (आईआईओजेके) का जनताले कश्मीरमा संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषद् प्रस्तावहरूको ठाउँ औं वार्षिकोत्सव मनाउनेछन्, जुन प्रस्तावहरू कार्यान्वयन हुन बाँकी छन्। कश्मीर संघर्ष एक अन्तर्राष्ट्रिय सशस्त्र संघर्ष हो। सन् १९४९ को जेनेमा महासचिको साफा अनुच्छेद २ अनुसार अन्तर्राष्ट्रिय सशस्त्र द्वन्द्वलाई "घोषित युद्धका वा दुई वा दुईभन्दा बढी उच्च संविदाकारी पक्षहस्तीच उत्पन्न हुन सक्ने अन्य सशस्त्र द्वन्द्वका सबै घटनाहरू भनी परिभाषित गरिएको छ, चाहे राज्यले तिनीहरू मध्ये एकले युद्धको पहिचान गर्दैन्" अतिरिक्त प्रोटोकल ६, धारा १४४, अनुच्छेद ३ ज) परिभाषित गर्दछ "सशस्त्र द्वन्द्व जसमा मानिसहरू औपनिवेशिक प्रभुत्व, विदेशी पेशा, वा जातिवादी शासनहरू विरुद्ध लडिरहेका छन्"।

प्रबन्धित जम्मू कश्मीरका जनता विदेशी कब्जा विरुद्ध र आत्मनियाको अधिकार प्राप्त गर्न लडिरहेका छन्। जम्मू र कश्मीर एक विवादित क्षेत्र

हो जसको भविष्य संयुक्त राष्ट्रको पर्योक्षणमा स्वतन्त्र, निष्पक्ष र निष्पक्ष जनमत संग्रहद्वारा तय गर्नुपर्ण भारत र पाकिस्तानमा संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषद् र संयुक्त राष्ट्र आयोगका धैरें प्रस्तावहरू छन्। युएनएससीले २१ अप्रिल १९४८ मा आरएसडी (आत्मनियाको अधिकार) मा आफ्नो पहिलो प्रस्ताव पारित गर्न्यो, जसमा भनिएको छ: "भारत र पाकिस्तान दुवैले जम्मुको विलयको प्रश्न उठाउन चाहेकोमा सन्तुष्टिको साथ नोट गर्दै। र कश्मीर भारत वा पाकिस्तानलाई स्वतन्त्र र निष्पक्ष जनमत संग्रहको लोकतान्त्रिक विधिबाट निर्णय गर्नुपर्ण।

कश्मीरमा संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदको प्रस्तावहरूको स्पष्ट उल्लङ्घन हो। भारत सरकारले घातक बल प्रयोग गरेर र कठोर कानुन लगाएर यो संघर्षलाई दबाइरहेको छ। सशस्त्र बल विशेष अधिकार ऐन, गैरकानूनी गतिविधि (रोकथाम) ऐन, सार्वजनिक सुरक्षा ऐन र अन्य जस्ता वी कानूनहरूले युद्ध अपराध र मानवता विरुद्धको अपराधका दोषीहरूलाई दण्डहीनता प्रदान गरिरहेका छन्। एफएससीएको धारा ४ (क) अन्तर्गत, यदि सम्बन्धित अधिकारीले सार्वजनिक व्यवस्था कायम गर्न आवश्यक छ भनी विचार गरेमा, आवश्यक ठाने

भारतले काश्मीरहरूलाई आत्मनियाको अधिकार दिन लगातार इन्कार गरेको मात्र होइन, तर २०१९ मा जम्मू-कश्मीरको विशेष दर्जा खारेज गरी दुई केन्द्र शासित प्रदेशमा विभाजन गरेको छ। आत्मनियाको अधिकारलाई अस्तीकार गर्नु भनेको अन्तर्राष्ट्रिय कानुन र जम्मू

यस्तो चेतावनी दिएपछि, उसले 'गोली चलाउन वा त्यस्तो बल प्रयोग गर्न सक्छ। मृत्यु को कारण को लागी। जनवरी १९८९ देखि ३० नोभेम्बर २०२३ सम्म, प्रबन्धित जम्मू र कश्मीरमा, १६,२७८ नागरिकहरू भारतीय सेनाद्वारा शहीद भएका थिए र भारतीय सेनाका कर्मचारीहरूले १९८५

महिलाहरूलाई दुर्व्यवहार/अपमान गरेका थिए। सन् १९८९ देखि भारतले प्रशासित कश्मीरमा ८ हजारदेखि ९० हजार काश्मीरीहरूलाई जबर्जस्ती बेपता पारेको छ। आईआओजेको का जिल्लाका ८९ गाउँमा ८ हजार ६५२ अज्ञात सामूहिक विहान छन्।

१९८९ देखि, भारतीय सेनाहरू कश्मीरका जनताको घर र पसलहरू ध्वस्त वा आगजनीमा सलग्न छन्। कश्मीर मिडिया समितिका अनुसार यस अवधिमा १,१०,५०९ संरचनामा आगजनी वा ध्वस्त पारिएको छ। अगस्ट ५, २०१९ पछि, भारतको राष्ट्रिय अनुसन्धान एजेन्सी

र राज्य अनुसन्धान एजेन्सी (एसआईए) धैरै कश्मीरी कार्यकर्ताहरूको अचल सम्पति जफत गर्न आक्रामक रूपमा अधि बढेको छ, सौंहार कोड मूल्य बराबरको ५ सयभन्दा बढी सम्पतिहरू कब्जा गरिएको छ।

मोदीको नेतृत्वमा रहेको भारतीय भाजपा र आरएसस सरकार आईआईओजेको मानवसचिकीय परिवर्तन ल्याउन व्यवस्थित रूपमा काम गरिरहेको छ। भारतीय संविधानको धारा ३५-ए खारेजको मूल उद्देश्य गैर-कश्मीरीहरूलाई

कश्मीरमा बसोबास गर्नु हो। नयाँ अधिवास कानुन पेश गरियो र धैरै अन्य भारतीय कानूनहरू आईआईओजेको मानवसचिकीय परिवर्तन ल्याउन व्यवस्थित रूपमा काम गरिरहेको छ। जनसंख्याको अनुपातलाई बेवास्ता हो। जनसंख्याको अनुपातलाई बेवास्ता

गरेर राजनीतिक उद्देश्यका लागि सिट वृद्धि गर्न यो सिमाझुन विश्वमै अनुपम उदाहरण हो। अधिकारिक स्रोतका अनुसार ७ जुन २०२३ सम्म ६९,४७,४८२ डोमिसाइल प्रमाणपत्र जारी गरिएको छ। भारतीयहरूलाई खानी तथा औद्योगिक प्रयोजनका लागि जग्गा छुट्याइएको छ, सरकारी जागिरमा भारतीय नागरिकलाई प्राथमिकता दिइएको छ। यो अन्तर्राष्ट्रिय कानुनको स्पष्ट उल्लङ्घन हो। चौथो जेनेमा महासचिकीय धारा ४९ ले कब्जा गर्ने शक्तिले आफ्नो नागरिक आबादीका केही भागहरूलाई आफ्नो कब्जामा रहेको क्षेत्रमा निर्वासन वा स्थानान्तरण गर्नु हुँदैन भनी स्पष्ट रूपमा भनिएको छ।

सक्रिय र शिक्षित युवाहरूलाई कब्जामा लिइन्छ - कि त तिनीहरू धैरै र खोजी अभियान र नक्कली मुठभेडहरूमा मारिन्छन् वा गिरफ्तार हुन्छन्। मिडिया र सामाजिक सञ्जाल पनि कडा नियन्त्रणमा छन्। मानवअधिकारको अपराध र पत्रकार जेलमा छन्। कश्मीरका सबै राजनीतिक नेतृत्व बिना कुनै अपराध भारतको जेलमा छन्। मसरत आलम बट, शब्दीर अहमद शाह, यासिन मलिक, आसिया अन्द्राबी, डा मुहम्मद कासिम फख्तु, नईम अहमद खान, नहिदा नसरीन, फेमीदा सोफी, डा शफी शरियाती, गुलाम कादिर बट र अरु धैरै जेलमा संडिरेका छन्।

भारतले मानवअधिकारका सबै सिद्धान्त र महासचिकीयहरू उल्लङ्घन गर्दै आईआओजेको मुद्द अपराध, मानवता विरुद्धको अपराध र जातीय सफाया गरिरहेको छ। शक्तिशाली देशहरूको राजधानीको मौनताले भारतलाई यस्ता अपराध गर्न प्रोत्साहित गर्दै। काश्मीरमा हुने मानवअधिकार उल्लङ्घनलाई रोकनका लागि केही दिन मात्रै मनाउन पर्याप्त छैन।

स्थायी तनाव र द्वन्द्व: भारतको भ्रमपूर्ण मानसिकताप्रति पाकिस्तानको प्रतिक्रिया

दिपेश कुमार

भारत र पाकिस्तान बीचको सम्बन्ध विवरणको चौथाई शात्रबीको लागि विवादास्पद रहेको छ, दुबै राष्ट्रहरूले ऐतिहासिक घटनाहरू र राजनीतिक मुद्दाहरूमा फरक दृष्टिकोण राखेका छन्। पाकिस्तानप्रति भारतको मानसिकतालाई प्रायः शंका र अविश्वासको रूपमा चित्रण गरिएको छ, जसले पाकिस्तानमा महत्त्व पूर्ण प्रभाव पार्न सक्छ।

पाकिस्तानमा भारतको भ्रमपूर्ण मानसिकताको प्राथमिक प्रभावमध्ये दुई राष्ट्रहरू बीचको तनाव र द्वन्द्वको निरन्तरता हो। पाकिस्तानले आफ्नो राष्ट्रिय सुरक्षालाई खतरामा पारेको भारतको धारणाले सैन्य निर्माण जस्ता विभिन्न उपायहरू निम्नायेको छ, जसले पाकिस्तानले आक्रामक मानेको छ। यसले प्रमुख मुद्दाहरू समाधान गर्ने विश्वासा बाधा पुर्नायेको छ, जस्तै कश्मीरको विवाद, जुन दुई देशहरू बीचको तनाव बढाउन सक्छ र द्वन्द्वको जोखिम बढाउन सक्छ।

भारतको सैन्य वर्चस्व

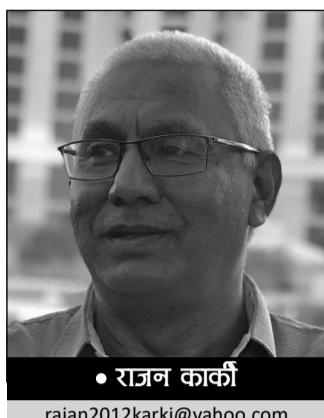
भारतीय सैन्य वर्चस्वले यस क्षेत्रमा भारतको अत्यधिक सैन्य मात्रालाई जनाउँछ, यसले पाकिस्तान र कश्मीर दुवैलाई महत्त्वपूर्ण असर पारेको छ। पाकिस्तानका लागि, कथित भारतीय सैन्य प्रभुत्वले असुरक्षाको भावना सिर्जना गरेको छ र दुई देशहरू बीच हतियारको

दौड निम्नायेको छ, र एकअर्काको सैन्य शक्तिको सामना गर्न आणविक हतियारहरू विकास गर्ने हवसम्म पनि पुगेको छ। सन् १९८९ मा कारगिल द्वन्द्व र २०१९ मा बालाकोट भडपजस्ता दुई देशबीचको सीमा विवाद र अन्तरिम भडपहरू पनि भारतको कथित सैन्य वर्चस्वको चित्रणले उत्तेजित भएका छन्। कश्मीरको मानालामा, भारतीय सैन्य वर्चस्वले यस क्षेत्रको अत्यधिक सैन्यकरण र मानवअधिकार उल्लङ्घनमा वृद्धि भएको छ। भारतीय सेनाको उत्तरी कमाप्दको प्रमुख रहेका भारतीय सेनाको लेपिटनेन्ट जनरल उपेन्द्र द्विवेदीले गत वर्ष भारतीय सेना आजाद जम्मू कश्मीर कब्जा गर्ने आदेश कार्यान्वयन गर्न तयार रहेको बताएका थिए। भारतीय सेनाले पाकिस्तानविरुद्ध युद्ध गर्ने वाचा गरेको सन्दर्भमा त्यस्ता भनाइहरू पक्कै पनि अन्तर्राष्ट्रिय कानुनको सिद्धान्तसँग मेल खाँदैन। युद्ध वा आक्रामक अभियायको यस्तो बयानले देशहरू बीचको तनाव बढाउन सक्छ र द्वन्द्वको जोखिम बढाउन सक्छ।

AJK र GB लाई

जोडन भारतीय कलहरू

मुलुकमाराहरुको भार, सकियो राष्ट्रको सार

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

हरेक नेता व्यभिचारी छन्। हरेक कुरा बिकाउ छ, हरेक पद बिक्रीमा छ। पैसा भरपछि जे पनि सम्भव भएको देश बन्यो नेपाल।

अमेरिकामा अस्त्रिल साहित्यको वार्षिक कारोबार ४ हजार करोड डलरभन्दा बढी हुनेगर्छ। नेपालमा सेटिङ भ्रष्टाचार र अपराधिकरण ४० अर्व बारबरको हुने गरेको छ। ५४ अर्वको गाडी र अवकाशपछि विशिष्टहरूलाई गरीव जनताले तिरेको करले पाल्नुपर्न अवश्या छ। राजस्व बाहुबामा पानीहालेजसरी खर्चिनुर्ने। कसैमा नैतिकता नै बाँकी रहेन। कसैलाई लज्जावाद पनि हुँदैन। यो देशमा समृद्धि र सुशासन, समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीजस्ता लोकप्रिय नारा लगाउँदै पहिले केपी ओली, अहिले ९० दलीय सरकार शासनमा छ। कर्मचारीतन्त्र राजनीतिज्ञहरूसँगगामी मिलेमतोमा भ्रष्टाचारको आशानम छ। दोस्रो आवधि दुनावको वर्षदिन बित्तो भ्रष्टाचार नाली जसरी गनाइरहेको छ। चुरस्त हुनुपर्ने शासन सुस्तमात्र छैन, चरीत्रहीन पनि छ। सुधिन नसकेको शासक र प्रशासकका कारण यो सरकार विधिविहीन, अपराधमुखी र भ्रष्टाचारको फोहर पोखरीमा आहाल बस्ने मैसी संस्कृतिको विकास गरिरहेको छ।

यतिबेला भ्रष्टाचारको फाइल खोल्ने र बन्द गर्ने, अपराधीलाई थुने, छोड्ने र माफी दिने हुदसम्पर्को कुरममा सरकार आगाडि बढेको छ। जतिसुकै भ्रष्टाचारसा डामिए पनि न छानबिन हुन्छ, न नैतिकता नै देखाउँछन्। प्रजातन्त्रवादी र जनवादी मिलेका छन्। उत्तै घरमा, उत्तै थाल भास्तामा रमाइरहेका छन्। न नीति छ, न सिद्धान्त। नैतिकता पनि छन्। एकले अर्कोलाई आलोचना गरिरहेका छन्, फेरि काँधमा काँध पनि मिलाइरहेका छन्। यो भिलन भागसानित जयनेपालका लागि हो, देश र जनताको भलोको लागि होइन।

यथार्थमा राज्यकोषमा कसैले योगदान गरेका छन् भने त्यो आमजनताले नै हो। उद्यमी, व्यापारी त नकली भ्याट बिल बनाए राज्यलाई ठगिरहेका छन्, एनसेलजस्ता विदेशी लगानीकर्ताले समेत राज्यले पाउनै पर्ने लाभकरसमेत छलेर नेपालीको रगत पसिनाको कमाई विदेश लगिरहेका छन्। रुस र युक्रेन दुबैतिरबाट लड्न युवा पुगेका छन्। केही पैसा कमाएर ल्याउँला, परिवार पालौला भेर युवा मरिरहेका छन्। राजनीति र प्रशासनयन्त्र लोकतन्त्रलाई लुट्टन्त्र लोकतन्त्रलाई बनाइरहेका छन्।

यसकारण भन्न सकिन्छ, एच जी वेल्सले लेखेको द वर्ल्ड सेट फ्री नामक पुस्तकमा परमाणु बमको नाम उल्लेख गरेका थिए, त्यही नामबाटपछि खतरनाक परमाणु बम निर्माण गरियो। नेपालमा बहुदल, लोकतन्त्र नामक ऐतिहासिक आन्दोलन भए, तर आन्दोलनबाट प्राप्त परिवर्तनलाई नेताहरूले यतिविघ्न घृणायोग्य बनाइदिए कि नेपाल असफल मुलुक हुने खतरा उत्पन्न भएको छ। यही गति रहने हो भने नेपालमा धार्मिक विद्रोह, विध्वशको डडेलो नलाला भन्न सकिन्न। लोकतन्त्र लुट्टन्त्रको परमाणु बमजस्तै विवशक बन्दैछ।

स्वार्थसिद्धि हुच्छ भने नेपालमा नेताहरू जाति पनि, जहाँ पनि भूकून तैयार हुच्छन्। मौसम अनुसारको द्यूनिक लगाउन नेतृत्व तह खप्पीस बनेका छन्। नेपालको चुच्चे नक्साका लागि संसदमा

एकमत भयो। जब कालापानीसहितको यो चुच्चे नक्सा भारतले खाइदियो, संसदको एकता कहाँ छ, कर्सैलाई थाहा छैन। कोही अतिक्रमणकारी भारतका विरुद्ध तुँडक बोल्दैनन्। मानो, भारत माईबाप हो, हाम्रा नेताहरू भारतका तलवी कार्यकर्ता। यिनै नेताहरू जनताका सामु राष्ट्रियता, स्वाभिमान र लोकतन्त्रको डिल हाँच्छन्।

जनविरोधी, देशविरोधी, संविधानविरोधी, परम्परा विरोधी विदेशी प्यादाका रूपमा देखा परेका छन्। एकपट्ट फेरि परिवर्तनका

मात्र। दिनदिनै बिग्रिरहेको छ। नेपाल दम्भमा छ, सरकार साभा हो, जनताप्रति जवाफदेही छ भने देखाउन सकेको छैन। अर्मैर्ट भाषण ज्यादा भए, मैर्ट काम केही पनि हुनसकेन। आधा भाँडो पानी बढी छचलिक्न भन्ने उचान र यो सरकार, यी नेताहरू द्याककै मेल खान्छ।

मूल कुरो सुरक्षा छैन। जब नागरिकले राज्यबाट पाउनैपर्ने प्राथमिक सुरक्षा पाउन सकेका छैनन्, अन्य सुरक्षाको इयाली पिटेर के गर्ने? एउटी निम्नला पन्तको बलात्कार

● ● ●
राज्यकोषमा कसैले योगदान गरेका छन् भने त्यो आमजनताले नै हो। उद्यमी, व्यापारी त नकली भ्याट बिल बनाए राज्यलाई ठगिरहेका छन्, एनसेलजस्ता विदेशी लगानीकर्ताले समेत राज्यले पाउनै पर्ने लाभकरसमेत छलेर नेपालीको रगत पसिनाको कमाई विदेश लगिरहेका छन्। रुस र युक्रेन दुबैतिरबाट लड्न युवा पुगेका छन्। केही पैसा कमाएर ल्याउँला, परिवार पालौला भनेर युवा मरिरहेका छन्। राजनीति र प्रशासनयन्त्र लोकतन्त्रलाई लुट्टन्त्र बनाइरहेका छन्।
● ● ●

बाहकहरू भ्रष्टाचार र देशघातक हतियार प्रमाणित हुनपुगेका छन्।

फिजीले गर्न नदिएको इसाईको धर्मप्रचार जोड्तोडका साथ नेपालमा भझरहेको छ। धर्मनिरपेक्षकात आएको र ल्याएकै यिनले हो। यी नेतामा जनविष्यास सकियो भन्ना हुच्छ। जनविष्यास गुमेपछि कसरी नेपाल समृद्ध बन्छ? अधिनायकवादी बनेपछि कसरी नेपाल सुशासनयुक्त हुच्छ?

गरीबी र बेरोजगारी बढ्दो छ, अव के गर्न कसरी अधि बढ्ने मार्गिचित्र केही पनि छैन। श्री ३ को फर्मान जसरी शासन चलाउन थालिएको छ। विचारमा, सिद्धान्तमा, योजनामा, कर्नी र कथीनी सबैतर अस्पष्टता छ। प्रशासन नेतातन्को अयोलामा फसेको छ। अर्थतन्त्र कमिशनमुखी छ, जसका कारण उत्पादन शैन्यतातिर भर्दो छ। पुरानोभन्दा पनि गैबार ढर्ड ढाँचाले मुलुक बन्दैन, बिग्रन्छ।

र हत्यारा पत्ता लगाउनु साठो न्यायको मौंगकर्ताहरूस्थापित हुनपुगेका छन्।

फिजीले गर्न नदिएको इसाईको धर्मप्रचार जोड्तोडका साथ नेपालमा भझरहेको छ। धर्मनिरपेक्षकात आएको र ल्याएकै यिनले हो। यी नेतामा जनविष्यास सकियो भन्ना हुच्छ। जनविष्यास गुमेपछि कसरी नेपाल समृद्ध बन्छ? अधिनायकवादी बनेपछि कसरी नेपाल सुशासनयुक्त हुच्छ?

यो सरकार भनेको पनि उही कानै चिरिएको जोगीजस्तो हो। भ्रष्टाचार, कमिशन, अनियमितता, दिलासुस्ती, पार्टीकरण, आपराधिकादको ज्वलन्त नमूना बनेको छ। अपराधीलाई संरक्षण दिन यो सरकार सधै तमतैयार रहन्नु र जातीय तथा धार्मिक बिभेद र हिंसा भडकाउने काममा अग्रसर हुनुले ओली सरकार रक्तपातोको अयोलामा फसेको छ। अर्थतन्त्र कमिशनमुखी छ, जसका कारण उत्पादन शैन्यतातिर भर्दो छ। पुरानोभन्दा पनि गैबार ढर्ड ढाँचाले मुलुक बन्दैन, बिग्रन्छ।

यियो, पुग्यो भ्रष्टाचार कमिशनमुखी सिंहदरवार। सेवाग्राही जनता पाउने पर्ने सेवा लिनबाट बन्चित छन्, भ्रष्टाचार बेहोर्न बाध्य छन्। देशमा भ्रष्टाचारीको रजगज छ।

आइएनजीओ संसदवेखि सर्वोच्च अदालतसम्म घुस्यो। मुख्यमन्त्रीहरूको दरवारको रखवाली नै आइएनजीओले गरिरहेको छ। संघीयता चलाउन र राज्यीतिक कार्यकर्तारूपी पसले पाल्न जनता करमाथि थप कर तिर्न बाध्य छन्। कर देश विकासका लागि तिर्नपर्ने हो, नेता विकासको मलका रूपमा करको प्रयोग भझरहेको छ। संविधान भद्रगोलको भूमरीमा देशलाई फनफारी घुमाउने यन्त्र बन्न पुगेको छ। हामी संविधानिक शासन खोजिरहा संविधानले संवोधन गर्न सकेन। निर्वाचित सरकार अपराध र भ्रष्टाचारविरुद्ध शून्य सहनशीलतामा हुनुपर्ने, यो त अपराध र भ्रष्टाचार गर्ने, अपराधी पाल्ने र ज्यानमारालाई खुलेआम होसला दिने साबित भझसक्यो। राजनीति व्यापार बनेपछि मुनाफाखोरहरू छनकमनक गरिरहेका छन्। नैतिकता, सक्षमता र इमान देखिले काम गरेको छैन। जाता हेरे पनि बेहानीमात्र देखिन्छ। नेताहरूले राष्ट्र भनेर माथो पनि मारेनन्। कानुन मिचु यो शासनको विशेषता हो, जसले गर्दा देश बनेन, नागरिक दुःखित पीडित हुन बाध्य छन्। पद्धति असफल भयो।

नेपालको छापाखाना र पत्रपत्रिकाको इतिहासका लेखक गृष्मबहादुर देवकोटाले देह त्याग गर्न अधि लेखेका थिए- पत्रकार पेसाप्रति इमानदारी हुन सकेन, जसका कारण व्यवस्थापिका, न्यायपालिका र कार्यपालिका पंगु हुन्नुपर्यो। रिति आज पनि त्यरै छ। पत्रकारिता पार्टी र नेताको पर्वकारितामा सिमित छ। जो देशभक्त छन्, तिनको लेखनको सुनवाई नै हुँदैन।

एकथरि मिसन पत्रकार विकार, विकृति र बिसंगति लेख्छ, त्यसलाई अर्कार्थरि ठूल व्यवसायिक पत्रकार ढाक्छोप गरिदिन्छ। धोका जसले दिए पनि मुलुक र मुलुकबासीले धोका पाइरहेका छन्। अधिकांश जनता होमोलोविन कम भएर टाकिसदै र चुक्क उडेको अनुहार लिएर जसोलासो बाँचिरहेका छन्, केही व्यक्ति सुँगुर मोटाएजसरी मोटाउँदै गएका छन्। देश यसैगरी टाकिसदै मुख्य उन्मुख हुँदै जाँदो छ। अस्तित्व संकटमा परिसकेको छ।

साल्ट ट्रेडिङ कंपनी लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित ग्राही साल्ट ट्रेडिङ सम्पूर्ण

- ISI स्टार्टर्डको गित्र बाहिर रवर कोट मै बीचमा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्ड

पढथयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहुरु ध्वस्त पारे समाज।

जन्यौ उद्यौद्दे त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

एनसेल शेयर खरिद बिक्री प्रकरणमा सरकार नै संरक्षक

एनसेलको ८० प्रतिशत शेयर विक्री भएको प्रकरणमा सरकारले मंसिर २१ गते छानविन गर्न राजनीतिक समिति गठन गरेको छ। पूर्व महालेखा परीक्षक समेत रहिसकेका टंकमणि शमांको संयोजकत्वमा ५ सवार्षीय समिति गठन भएको छ। सों समितिलाई राजनीतिक समयसीमा दिक्को छ। उक्त खरिद विक्री प्रकरणमा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने सरकारी निकायहरू प्राप्त: निकिया रहेका छन्। उक्त समितिमा सत्य निरुपण तथा मंत्रिमन्त्राप आयोगका सचिव फणिन्द्र गौतम, अर्थ मन्त्रालयका सहसचिव रितेश कुमार शाक्य, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका सहसचिव बाबुराम भण्डारी र नेपाल चार्टर एकाउन्टेन (आइक्यान) का अध्यक्ष सुनान कुमार काप्ले सदस्य रहेका छन्।

उक्त प्रकरणमा प्रत्यक्ष सरोकारों राले भण्डारी आधार दर्बन्धे रहेको निकायका प्रमुख तथा राजनीतिक समिति गठन गरेको छ। पूर्व महालेखा परीक्षक समेत रहिसकेका टंकमणि शमांको संयोजकत्वमा ५ सवार्षीय समिति गठन भएको छ। सों समितिलाई राजनीतिक समयसीमा दिक्को छ। उक्त खरिद विक्री प्रकरणमा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने सरकारी निकायहरू प्राप्त: निकिया रहेका छन्। उक्त समितिमा सत्य निरुपण तथा मंत्रिमन्त्राप आयोगका सचिव फणिन्द्र गौतम, अर्थ मन्त्रालयका सहसचिव रितेश कुमार शाक्य, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका सहसचिव बाबुराम भण्डारी र नेपाल चार्टर एकाउन्टेन (आइक्यान) का अध्यक्ष सुनान कुमार काप्ले सदस्य रहेका छन्।

मनस्तु अधिक थिए भने नियमन गर्न र यो कारोबार रोकन सकिने अवस्था भएपनि कानुनी छिद्रा लाग्ने गरेर लगानीकरितामै सबै काम सम्पन्न गरिसकेपछि सुन्दरावटो हुन सक्नन। २०२९ मा एसेल नेपाल सरकारलाई जिम्मा लागाउनु पर्न भएकाले स्वामित्व हस्तान्तरण नर्नामै मनस्तान्त्रे नै एनसेलका लगानीकरिताहरूको कानुनी छिद्रा अपनाएर यो प्रकरण गरेको प्रष्ट हुन्छ।

हाल एनसेलमा भावना सिंह श्रेष्ठको नाममा रहेको सुनिभेरा क्यापिटल भेन्चरको नाममा २० प्रतिशत शेयर रहेको र यैर आवारीय नेपाली संस्थानल आचार्यको कम्पनी स्पेक्टलाइट युक्तैने ८० प्रतिशत शेयर खरिद गरिसकेको छ। भावना सिंह श्रेष्ठ आचार्यकी श्रीमती भएको अब एनसेल एउटै रहेको प्रकरणमा रहेको प्रष्ट हुन्ने देखिएको छ। राजनीतिक वृत्तले नै सरकारलाई कही सुविधा विक्रीको जस्तो देखिएको छ। कानुनी छिद्रा सूजन गरेर एउटै कम्पनीलाई सहायक हालिङ्गा कम्पनी खडा गर्न, उद्योग विभाग, कम्पनी रजिस्ट्रार कार्यालयलाई सहायक कम्पनीको कारोबार थाहा नहुने नेपाल दुरसञ्चार प्राधिकरणबाट स्वामित्व परिवर्तन गर्न अनुमति नलिनुले गर्न पर्हिलादेखि नै एनसेल र सरकारको मनसाय ठीक थिएन भने प्रष्ट हुन्छ।

मनस्तु अधिक थिए भने नियमन गर्न र यो कारोबार रोकन सकिने अवस्था भएपनि कानुनी छिद्रा लाग्ने गरेर लगानीकरितामै सबै काम सम्पन्न गरिसकेपछि सुन्दरावटो हुन सक्नन। २०२९ मा एसेल नेपाल सरकारलाई जिम्मा लागाउनु पर्न भएकाले स्वामित्व हस्तान्तरण नर्नामै मनस्तान्त्रे नै एनसेलका लगानीकरिताहरूको कानुनी छिद्रा अपनाएर यो प्रकरण गरेको प्रष्ट हुन्छ।

छानविन समितिका संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ। सम्बैधानिक निकाय महालेखा परिक्षक रहिसकेका व्यक्ति आफैले पहिले महालेखा परिक्षकको रिपोर्टमा एनसेलका पक्षमा वकालत गरेको रेकर्डमा राजनीतिक वृत्तलाई संयोजक रालुको अर्थ को छ। छानविन समितिमा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने निकायका र तालुकदार निकायका व्यक्तिलाई पुर्वै बैचास्ता गर्दै संसारोकार नै नभएको व्याप्तिहरूलाई समितिमा राजिनाको अर्थ को छ। सरकारी सम्बिधान विकायहरू एनसेलको ८० प्रतिशत शेयर खरिद विक्रीमा निरिह देखिएका छन्। यो प्रकरणमा सरकारको सल्लाह र संरक्षण रहेको देखिएन्छ। व्यापी काराराले गर्न सरकारलाई तत्काल विश्वास गर्न सक्ने आधार देखिएन्छ। यसको पछाडि लामो समयदेखि धैर्य देखिएको कानुनी छ।

छानविन समितिका संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ। सम्बैधानिक निकाय महालेखा परिक्षक रहिसकेका व्यक्ति आफैले पहिले महालेखा परिक्षकको रिपोर्टमा एनसेलका पक्षमा वकालत गरेको रेकर्डमा राजनीतिक वृत्तलाई संयोजक रालुको अर्थ को छ। छानविन समितिमा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने निकायका र तालुकदार निकायका व्यक्तिलाई पुर्वै बैचास्ता गर्दै संसारोकार नै नभएको व्याप्तिहरूलाई समितिमा राजिनाको अर्थ को छ। सरकारी सम्बिधान विकायहरू एनसेलको ८० प्रतिशत शेयर खरिद विक्रीमा निरिह देखिएका छन्। यो प्रकरणमा सरकारको सल्लाह र संरक्षण रहेको देखिएन्छ। व्यापी काराराले गर्न सरकारलाई तत्काल विश्वास गर्न सक्ने आधार देखिएन्छ। यसको पछाडि लामो समयदेखि धैर्य देखिएको कानुनी छ।

एनसेलले १५ मंसिरमा जारी गरेको विज्ञापनमा संस्थाको नामबाट अजियाटा हटाइएको छ भने शेयर विक्री अधिक पूर्व स्वीकृति लगायतका प्रक्रिया पूरा नगरेको स्वीकार गरेको छ। कम्पनी रजिस्ट्रारको कार्यालयको रेकर्डमा एनसेलको शेयर रोल्डरमा अजियाटा रहेको कहिंकै तल्लेको छ। अजियाटा बैचास्तिक रूपमा र नेपालको कानुन अनुसार एनसेलको शेयर होल्डर नै नरहेको अवस्थामा एनसेलले संसाक्षण लगानी अजियाटा रहेको कहिंकै तल्लेको छ। ६ वर्ष अपार्ट अजियाटाले एनसेलको ८० प्रतिशत शेयर खरिद विक्रीमा निरिह देखिएका छन्। यो प्रकरणमा सरकारको सल्लाह र संरक्षण रहेको देखिएन्छ। व्यापी काराराले गर्न सरकारलाई तत्काल विश्वास गर्न सक्ने आधार देखिएन्छ। यसको पछाडि लामो समयदेखि धैर्य देखिएको कानुनी छ।

एनसेलले १५ मंसिरमा जारी गरेको विज्ञापनमा संस्थाको नामबाट अजियाटा हटाइएको छ भने ज्योतिर्कालीन अधिकारी अनुमति तथा आवारीय विक्रीमा निरिह देखिएको कानुनी छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको छ।

प्रधानमन्त्रीको संयोजक बनाइएका शमांको विषयमा समेत विवाद उत्पन्न

स्वार्थको द्वन्द्वमा नेपाली राजनीति

डा. कृष्णप्रसाद पौडेल

कमसल सिक्काले असल
सिक्कालाई बजारबाट विस्थापित
गराउँछ भन्ने ग्रेसमको नियमभै
राजनीतिमा 'लाउके' र
अवसरवादीहरूको हालिमुहाली भयो भने
राजनीतिबाट असल व्यक्ति पलायन
हुनेछन्। यसबाट राज्यको सबैभन्दा
शक्तिशाली संस्था 'सरकार'मा असल
र योग्य व्यक्तिहरूको सदृश खराब र
अयोग्य व्यक्तिहरूको हालिमुहाली हुनेछा

क्रिस्टिन ट्रोस्ट र एलिसन गासको
पुस्तक 'स्वार्थको द्वन्द्व' र सामाजिक
जीवनमा स्वार्थको द्वन्द्वलाई दैत्याको
रूपमा लिइएको छ। साथै, स्वार्थको
द्वन्द्वका दुई पक्षलाई 'तल-माथि' आयाम
र 'माथि-तल' आयामका रूपमा चित्रण
गरिएको छ।

तल-माथि आयाम निजी स्थिति
जिल्का लागि प्रयोग हुन्छ भने
माथिबाट तलको आयाम दिइएको
अधिकारलाई आफ्नो व्यक्तिगत फाइदा
र विशेषतः नातावाद, संरक्षण र
घुसखोरीको लागि प्रयोग हुन्छ।
योभन्दा माथि स्वार्थको द्वन्द्वले
लोकतान्त्रिक प्रक्रियालाई प्रभावित र
परिवर्तन गर्छ। यो मामिलामा स्वार्थको
द्वन्द्वले मतदाताविरुद्ध हिसा, भोट
किन्ने, गेरीम्यानडरिडजस्ता अवस्था
सिर्जना गर्दै अत्यधिक चुनावी खर्च,
अवैध धन संकलन, मिडियाको चरम
दुरुपयोग, संरक्षण र नातावादको
आधारमा काम गर्ने परिपाटीसमेत
सिर्जना गर्छ।

स्वार्थको द्वन्द्व : स्वार्थको द्वन्द्वलाई 'कुनै स्वार्थ भएको अवस्था' भने
परिभाषित गरिएको छ। स्वार्थको द्वन्द्व एउटा सामाजिक सिद्धान्त हो, जसले
दुलभ स्रोतहरू नियन्त्रण गर्न समाजमा
धनी र गरिबबीचको द्वन्द्वबाटे छलफल
गर्छ। यसले विभिन्न लिंग, मानव
जाति, राजनीतिक समर्थक, धार्मिक
अनुयायी र पेसाकर्मीबीच देखिएका
शक्ति र वर्गसंघर्षको समेत व्याख्या
गर्छ। स्वार्थको द्वन्द्व सिर्जना हुने
अवस्थामा निष्क्रिय भएर निर्णय लिन
कठिन हुन्छ। लोकतन्त्रमा निष्क्रिय नीति
निर्माण भन्ने सिद्धान्तले नै स्वार्थको
द्वन्द्व व्यवस्थापनको परिकल्पना गरेको
हुन्छ।

स्वार्थको द्वन्द्वको सिद्धान्तअनुरूप
एक व्यक्ति वा संगठन बहुहितहरूमा
संलग्न हुन्छ। तिनै व्यक्ति वा संस्थाले
अस्तको हितमा आफ्नो स्वार्थ वा विशेष
समूहको हितलाई प्राथमिकता दिन सक्ने अवस्था
परिवर्तन समेत सिर्जना हुन्छ। जसले
समयलाई हेन्न हो भने राज्यको साधन
र स्रोतमा सीमित व्यक्तिको मात्र पुँच
पुगेको देखिन्छ। स्वार्थ समूह हाबी
हुने मुख्य कारण आर्थिक पाठोसँग
जोडिन्छ। नेपाल बहुदलीय प्रणालीमा
गएपछि राजनीतिक दललाई पैसा र
बलले सहयोग गर्ने समूहहरूको दबदबा
बढेको छ।

स्वार्थको द्वन्द्वको निराकरण : सत्ता
प्राप्तिका लागि सबै सर्त स्वीकार गर्ने
तर प्राप्त गरेपछि सत्तालाई व्यक्तिगत
स्वार्थमा प्रयोग गर्ने व्यक्तिवादी प्रवृत्तिका
कारण स्वार्थको द्वन्द्व सुरुवात भएको
छ। स्वार्थको द्वन्द्वसम्बन्धी कानुनले
स्वार्थको द्वन्द्वसँग सम्बन्धित नियम,
नीतिहरू र प्रक्रियाहरूको रूपरेखा
पसिक्न्छ। यसलाई स्वार्थको द्वन्द्व के
हो भनेर परिभाषित गर्न प्रयोग गरिन्छ,
कसरी द्वन्द्वहरू पहिचान र व्यवस्थापन
गर्नुपर्छ, र स्वार्थको द्वन्द्वले नियमहरूको
उल्लंघनका परिणाम के हुन्छन् भनेर
निकर्योल गरिदिन्छ। यसको उद्देश्य
व्यक्तिगत स्वार्थले जनताको विश्वासमा
आँच आउन सक्ने अवस्थाबाट
बच्न निर्णय प्रक्रियामा पारदर्शिता,
जवाफदेहिता र निष्क्रियता सुनिश्चित
गर्नु हो। यस्तो कानुन सरकारी
अधिकारी, निश्चित कम्पनी वा संस्थाका
कर्मचारीका लागि अनिवार्य हुन सक्छ।

स्वार्थको द्वन्द्वले त्यस्तो अवस्थालाई
बुझाउँछ, जहाँ एक व्यक्ति वा संस्थाको
प्रतिस्पर्धात्मक चासो, बफादारी वा
दायित्वहरूले उनीहरूका कर्तव्यको
निष्क्रिय प्रदर्शनमा हस्तक्षेप गर्न सक्छ।
यो सामान्यतया तब उत्पन्न हुन्छ।

स्वार्थको द्वन्द्वको व्यवस्थापन हाम्रो
लोकतन्त्रको भविष्यसँग जोडिएको

छ। किनकि स्वार्थको द्वन्द्वको
व्यवस्थापनको अवधारणा प्रजातान्त्रिक
मूल्य र मान्यताको एउटा महत्वपूर्ण पक्ष
हो। त्यसैले उन्नत लोकतन्त्र भएका
देशले सार्वजनिक पद धारण गरेका
व्यक्तिहरू स्वार्थको द्वन्द्वमा संलग्न भएर
अनुचित निर्णय नलिउन् र सार्वजनिक
हितप्रिलुद्ध आफ्नो कार्यालय र पदको
दुरुपयोग नगर्न भनेर स्वार्थको
द्वन्द्वको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न
कानुनी र नीतिगत व्यवस्था गरेका
छन्।

राजनीति र स्वार्थको द्वन्द्वको
सम्बन्ध : बिपीले पञ्चायतको कटाक्ष
गर्दै भन्नुभएको थिए, 'पञ्चायती
व्यवस्था एउटा त्यस्तो तत्काव निर्मित
आयो, जसलाई हाम्रो देशसँग सम्बन्ध
छैन। त्यो तत्व न बुँजीवादी वर्ग
हो, न सामन्ती, यो त भुइँफुट्टा
वर्ग वा लाउके हो।' ०६/०६ को
आन्दोलनपछि पनि नेपालमा यही
परिदृश्य देखिन्छ।

२०७२ सालको संविधानले
नेपाललाई लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक
राज्यको रूपमा स्थापना गरेको छ।
यो संविधानले नेपालमा लोकतान्त्रिक
गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको
परिकल्पना गर्दै दिगो विकास, सुशासन,
विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्ने
उद्देश्य राखेको छ। सामन्ती, निरकुश,
केन्द्रीकृत र एकात्मक राज्यव्यवस्थाले
सिर्जना गरेका सबै प्रकारका विभेद र
उत्पीडनको अन्त्य गर्न उद्घोष गरेको
यो संविधानले यसको उद्देश्य पूरा गर्न्यो
वा गरेन त्यसको समीक्षा गर्ने समय
भयो वा भएन भन्ने विषयमा गहन
छलफल आवश्यक छ।

बिपीले भनेका लाउकेहरूको स्वरूप
परिवर्तन हुँदै आइरहेको छ। राज्यको
साधन-स्रोत उनीहरूको हातमा छ भन्ना
अत्युक्ति नहोला। अभ राज्य शक्ति
नै उनीहरूको हातमा छ। युवा पुस्ता
पनि लाउके प्रवृत्तिसँग नजिक हुन
चाहिरहेको छ। लाउके प्रवृत्तिका कारण
देशमा ढुल्लूला राजनीतिक र सामाजिक
परिवर्तन भए पनि आर्थिक परिवर्तन हुन
सकिरहेको छैन। अतः २००७ सालदेखि
०६/०६ को परिवर्तनसम्मको
समयलाई हेन्न हो भने राज्यको साधन
र स्रोतमा सीमित व्यक्तिको मात्र पुँच
पुगेको देखिन्छ। स्वार्थ समूह हाबी
हुने मुख्य कारण आर्थिक पाठोसँग
जोडिन्छ। नेपाल बहुदलीय प्रणालीमा
गएपछि राजनीतिक दललाई पैसा र
बलले सहयोग गर्ने समूहहरूको दबदबा
बढेको छ।

स्वार्थको द्वन्द्वको निराकरण : सत्ता
प्राप्तिका लागि सबै सर्त स्वीकार गर्ने
तर प्राप्त गरेपछि सत्तालाई व्यक्तिगत
स्वार्थमा प्रयोग गर्ने व्यक्तिवादी प्रवृत्तिका
कारण स्वार्थको द्वन्द्व सुरुवात भएको
छ। स्वार्थको द्वन्द्वसम्बन्धी कानुनले
स्वार्थको द्वन्द्वसँग सम्बन्धित नियम,
नीतिहरू र प्रक्रियाहरूको रूपरेखा
पसिक्न्छ। यसलाई स्वार्थको द्वन्द्व के
हो भनेर परिभाषित गर्न प्रयोग गरिन्छ,
कसरी द्वन्द्वहरू पहिचान र व्यवस्थापन
गर्नुपर्छ, र स्वार्थको द्वन्द्वले नियमहरूको
उल्लंघनका परिणाम के हुन्छन् भनेर
निकर्योल गरिदिन्छ। यसको उद्देश्य
व्यक्तिगत स्वार्थले जनताको विश्वासमा
आँच आउन सक्ने अवस्थाबाट
बच्न निर्णय प्रक्रियामा पारदर्शिता,
जवाफदेहिता र निष्क्रियता सुनिश्चित
गर्नु हो। यस्तो कानुन सरकारी
अधिकारी, निश्चित कम्पनी वा संस्थाका
कर्मचारीका लागि अनिवार्य हुन सक्छ।

स्वार्थको द्वन्द्वले त्यस्तो अवस्थालाई

जब एक व्यक्तिको निजी वा व्यक्तिगत
चासोले उसका पेसागत निर्णय वा
कार्यलाई प्रभाव पार्छ। स्वार्थको
द्वन्द्वको अवधारणा सरकार, व्यवसाय
र स्वार्थ सेवासहित सबैजसो क्षेत्रका
लागि महत्वपूर्ण छ। किनकि यसले
व्यक्तिलाई व्यक्तिगत लाभका लागि
उनीहरूको आस्था विश्वासगत स्थितिको
दुरुपयोग हुनबाट रोक्न खोज्छ।
स्वार्थको द्वन्द्वका प्रावधानहरू देश

सांसद संसदको श्रम समितिको सदस्य
च। उद्योगपति सांसद वाणिज्य
समितिमा छ। स्कूल सञ्चालक सांसद
शिक्षा समितिमा छन्। निर्माण कम्पनी
सञ्चालक सांसद विकास र सार्वजनिक
लेखा समितिमा छन्। बैंक सञ्चालक
अर्थ समितिका सदस्य हुने चलन
०६५ सालपछाडि संसदीय अभ्यासको
परम्पराकै रूपमा स्थापित भएको छ।
स्वार्थको द्वन्द्वका प्रावधानहरू देश

प्रतिनिधिसभा नियमावली नै संशोधन
गर्न दबाब बढ्यो। आफू व्यापक
जनमतबाट सत्ताको नेतृत्वमा आएको
गर्व गर्न तर सीमित स्वार्थसमूहको
हितका लागि राज्यका सबै संयन्त्र
प्रयोग गर्न उद्यत हुने प्रवृत्तिबाट
नेतृत्वले सत्ताको चरम दुरुपयोग
गरेकाले यसको समाधान खोज्नु
आवश्यक छ।

नेतृत्वले सत्तास्वार्थका लागि
संविधान र लोकतन्त्रका आधारभूत
मान्यता तथा संसदीय परम्परालाई
कुल्लियार जनताले दिएको राजनीतिक
स्थानित्य र विकासको अभिमतलाई
अवमूल्यन गरेका थुप्रै उदाहरण छ।
आजको नेतृत्व सत्तामा पुगेपछि सीमित
स्वार्थसमूहित्र रमाउने, जनतामाफ
एकाकार हुन नचाहने र त्यही
स्वार्थसमूहको भलाइलाई मुलुकको
प्रगति देख्ने वातावरण नै स्वार्थको
द्वन्द्वको मूल कारक

● ग्लोबल आइएमई बैंकका चार नयाँ शाखा

ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेडले एकैसाथ चारवटा नयाँ शाखा कार्यालय सञ्चालनमा त्याएको छ। बैंकले काठमाडौंको बुढापीलकण्ठ र दहचोक, चितवनको शरदपुर तथा तनहुँको आबुखेरेनीमा नयाँ शाखा सञ्चालनमा त्याएको हो। नयाँ शाखावाट सम्पूर्ण बैंकिङ सेवा उपलब्ध भइसकेको बैंकले जनाएको छ।

नयाँ चार शाखासहित बैंकले देशभरमा तीन सय ५५ शाखा, तीन सय ७६ एटिएम, दुई सय ७४ शाखाहरित बैंकिङ सेवा, ६५ एक्सटेस्न तथा राजस्व संकलन काउन्टरका साथै तीनवटा वैदेशिक प्रतिनिधि कार्यालयमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

यसका साथै बैंकले संयुक्त राज्य अमेरिका, संयुक्त अधिराज्य, क्यानडा, अस्ट्रेलिया, मलेसिया, दक्षिण कोरिया, जापान, साउदी अरेबिया, कतार, युएई, बहराइन, कुवेत, भारत, जोर्डन, हड्डकल्लगायतका मुलुकबाट रेमिट्यान्स भित्राउँदै देशको अर्थ व्यवस्थामा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउँदै आइरहेको जनाएको छ।

● सिटिजन्स बैंकका ग्राहकले अक्टेभ काठमाडौंमा छुट पाउने

सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लिमिटेडका ग्राहकले दरबारमार्गमा रहेको अक्टेभ काठमाडौंमा छुट पाउने भएका छन्। बैंकका ग्राहकले छुट पाउने समझदारीमा बैंक र अक्टेभमीच समझदारी भएको हो। समझदारीअनुसार सिटिजन्स बैंकका कार्डवाहकले अक्टेभ काठमाडौंमा १० प्रतिशतसम्मको आकर्षक छुट पाउने जनाइएको छ। यस किसिमको सहकार्यबाट बैंकका ग्राहकहरू लाभान्वित हुनुका साथै नगद कारोबारबाट डिजिटल कारोबारतर्फ उत्प्रेरित हुने बैंकले विश्वास व्यक्त गरेको छ।

हाल बैंकले देशभरमा एक सय १० शाखा, एक सय ५१ एटिएम र ७९ वटा शाखाहरित बैंकिङ एकाइमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● एनआइसी एसिया क्यापिटलले सुरु गच्छो वेब बेस्ड प्लेटफर्म

एनआइसी एसिया क्यापिटलले डाइनामिक डेढ़ फन्डका लगानीकर्ताका लागि वेब बेस्ड प्लेटफर्म सुरु गरेको छ। कम्पनीले नेपालमा सञ्चालित खुलामुखी योजनामध्ये लगानीमा न्यून जोखिम र नियमित प्रतिफल वितरण गर्न सक्ने क्षमता रहेको दाबीसहित सञ्चालनमा त्याएको लगानी योजनामा थप सुविधा त्याएको हो।

उक्त प्लेटफर्ममार्फत लगानीकर्ताले फन्डका इकाइ खरिद, एसआइपी दर्ता, एसआइपीको किस्ता भुक्तानी र आफ्नो लगानी सजिलैसँग निगरानी गर्न सकिने व्यवस्था मिलाएको कम्पनीको भनाइ छ।

क्यापिटलले डिजिटलाईज्ड इन्वेस्टमेन्ट इकोसिस्टमको प्रवर्द्धनका साथै नेपाल र विश्वभर रहेका नेपाली लगानीकर्तालाई लगानीमा पहुँच विस्तार गर्ने उद्देश्यले क्युआर स्क्यान गरी छिटो-छिरितो र सहज रूपमा एसआइपीमा सहभागी हुन तथा किस्ता भुक्तानी गर्न सकियोस भन्ने मुख्य उद्देश्यका साथै यो सुविधा त्याएको उल्लेख गरेको छ।

यसले लगानीकर्तालाई इकाइ खरिद गर्न, एसआइपीमा सहभागी हुन सहज हुनुका साथै एसआइपी भुक्तानी मिति निर्धारण गर्न र नियमित रूपमा आफूले भुक्तानी गरेको रकम तथा प्राप्त योजनाको इकाइको ट्र्यांक राख्न सहयोग पुऱ्ये क्यापिटलले जनाएको छ।

● जेबिएनएल सेक्युरिटिज सञ्चालनमा

ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेडको सहायक कम्पनीका रूपमा रहेको जेबिएनएल सेक्युरिटिज लिमिटेडले धितोपत्र कारोबारसम्बन्धी सेवा सुरु गरेको छ। कम्पनीको नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका

कपोरेट

अध्यक्ष तथा ग्लोबल आइएमई बैंकका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद दक्काले उद्घाटन गरी टिएमएसमार्फत धितोपत्र खरिद सेवाको सुरुवात गरेका हुन्।

कम्पनी उद्घाटनपछि अध्यक्ष दक्काले धितोपत्र बजारको विकास र विस्तारसँगै देशको आर्थिक गतिविधिमा समेत कम्पनीले महत्वपूर्ण भूमिका खेलन सम्भुपर्ने बताए। बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत रत्नराज बजाराचार्यले संस्थागत सुशासन, पूर्वीधार तथा नियमनकारी निकायहरूबाट प्राप्त निर्देशनको पूर्ण परिपालनमा कम्पनी उदाहरणीय हुने बताए।

नेपाल धितोपत्र बोर्डबाट धितोपत्र कारोबारका लागि इजाजतप्राप्त यो कम्पनीको कारोबार स्थान काठमाडौंको नयाँ बानेश्वर शंखमूल मार्गमा रहेको छ। कम्पनीले नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडको धितोपत्र दलाल सदस्य ने ८९ प्राप्त गरेको जनाइएको छ।

● एनआइसी एसिया लघुवित्तको वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम

एनआइसी एसिया लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडले १० दिनमा १२ ठाउँमा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ। कम्पनीले १४ मसिरदेखि सिसहनिया, छिन्चु, सिम्ली, थलह, बड्डीचौर, जुम्ला, नारायणपुर, दुग्गोली, पीपलटार, फर्पिड, अमरगढी, भिमाद शाखामार्फत वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सम्पन्न गरेको हो।

लघुवित्तले विद्यार्थीमा वित्तीय चेतना अभिवृद्धि गराउने उद्देश्यका साथै संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत दर्जनभन्दा बढी विद्यालयका तीन सम्पन्नदा बढी विद्यार्थीलाई वित्तीय साक्षरतासम्बन्धी जानकारी दिएको जनाएको छ। कार्यक्रमले विशेष गरेर बालबालिका एवं युवा वर्गमा वित्तीय ज्ञान अभिवृद्धि गर्न मद्दत पुरेको संस्थाको भनाइ छ।

वित्तीय सेवा र पहुँचको अवसरबाट विचित्र दुर्गम ग्रामीण क्षेत्रमा बसोवास गर्ने सर्वसाधारण र वित्तीय कारोबारबाटे अनभिज्ञ विद्यार्थी भाइबहिनीलाई केन्द्रविन्दुमा राख्नुपर्ने ठहरका साथै बालबालिकामा विद्यालय तहमै वित्तीय प्रणालीको आधारभूत ज्ञान हासिल गराउने उद्देश्यले कार्यक्रम गरिएको संस्थाको भनाइ छ। आँडेढा दिनहरूमा यो कार्यक्रम थप प्रभावकारी हुने संस्थाले अपेक्षा गरेको छ। संस्थाले दुई सय ८९ शाखामार्फत वित्तीय सेवा दिएको जनाएको छ।

● बिवाइडी गाडी किन्न सिटिजन्स बैंकले कर्जा दिने

सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल र बुटवल, रूपन्देहीरिथित इनलाइटन मोटर्स प्रालिबीच बिवाइडी ब्रान्डका विद्युतीय सवारीसाधन खरिद गर्दा सहुलियत दरमा कर्जा दिने समझदारी भएको छ।

बैंक र कम्पनीबीचको सम्झौतामा बिवाइडी ब्रान्डका इलेक्ट्रोनिक सवारीमा विशेष सहुलियत दरमा कर्जा रकम उपलब्ध गराउने समझदारी भएको छ। सम्झौताअनुरूप ग्राहकले केवल १ प्रतिशत प्रिमियम दरमा अधिकतम ८० प्रतिशतसम्म र अधिकतम आठ वर्षसम्मका लागि सवारी कर्जा (अटोलोन) उपभोग गर्न पाउनेछन्। कर्जाको भुक्तानी समान मासिक किस्तामा हुनेछ।

● नेपाल एसबिआई मर्चन्टको नयाँ योजना

नेपाल एसबिआई मर्चन्ट बैंकिङ लिमिटेडले स्थापनाको आठौं वर्ष पूरा गरी नवाँ वर्षमा प्रवेश गरेको अवसर पारेर नयाँ योजना त्याएको छ।

कम्पनीले नयाँ डिस्प्याट खाता तथा मेरो सेयर खाता खोल्दा र नवीकरण गर्दा पाइने छुट योजनाको अवधि थप गरेको हो।

यो योजना सीमित अवधिका लागि मात्र गरिएको कम्पनीको भनाइ छ। साथै, नेपाल एसबिआई मर्चन्ट बैंकिङ लिमिटेडले आगामी दिनहरूमा अफ्प सर्वसुलभ र ग्राहकमैत्री सेवा प्रदान गर्दै जाने प्रतिबद्धता जनाएको छ।

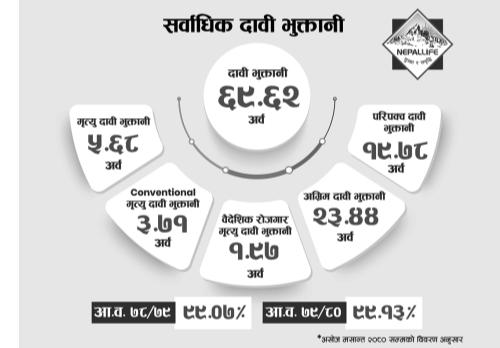
● वेस्टर्न युनियनको 'दसैमा १० गुणा' योजनाकी विजेतालाई नगद हस्तान्तरण

वेस्टर्न युनियन मनी ट्रान्सफरले दसैमा १० गुणा योजनाकी विजेता इटरीकी होमादेवी पाउडेलाई नगद हस्तान्तरण गरेको छ। योजनाअनुसार विजेताले बम्पर लक्की रकमले १० गुणा १० गुणा अभियान १० गुणा रकम जितेकी हुन्।

नेपालमा २७ वर्षान्दा बढी समयदेखि रेमिट यान्स सेवा प्रदान गर्दै वेस्टर्न युनियनले दसैमा, तिहार र छठलाई लक्षित गरी 'दसैमा १० गुणा'अभियान सुरु गरेको थियो। बम्परमा प्राप्त रकमले १० गुणा गुणावाहेक, आठ हप्तासम्म ६४ भाग्यशाली ग्राहकले कारोबार रकमले दुई गुणा जित्ने मौका पनि प्राप्त गरेको थिए।

● नेपाल लाइफद्वारा ६९.६२ अर्बको दाबी भुक्तानी

नेपाल लाइफ इन्स्प्रेनेसले ०८० असोज मसान्तसम्म ६९.६२ अर्ब दाबी भुक्तानी गरेको छ। यस अवधिमा मृत्यु दाबी भुक्तानीबाट ५६.८ अर्ब, परिवक्त दाबी भुक्तानीबाट १९.७८ अर्ब र अग्रिम दाबी भुक्त

रनसेलको...

संयोजकमा शर्मालाई राखिएको आरोप लागेको छ। सरकारले निष्पक्ष रूपमा ज्ञानविन गर्नुपर्ने मनसाय राखेको भए नियमनकारी निकायका पदाधिकारीहरूलाई नै राखेर समिति बनाउनुपर्ने थिए।

नेपाल दुरुसञ्चार प्राधिकरण, कम्पनी रजिस्ट्रारको कार्यालय, उद्योग विभाग, आन्तरिक राजस्व विभाग र तुला करदाता कार्यालयलाई बाइपास गरेर माओवादी समर्थकलाई नै समितिमा राखिएको हुनाले शर्मा समितिले निष्पक्ष भएर ज्ञानविन गर्न सक्ने अवधा नभएकाले गर्दा शेयर खरिद विक्रि प्रकरणमा प्रधानमन्त्री सहित उनको परिवार र अन्य केही नेताहरूको संलग्नता रहेको प्रष्ट भएको छ।

यस विषयमा सत्ता गठबन्धनको प्रमुख घटक नेपाली कांग्रेसले आजसम्म तु सम्म नबोलेको हुनाले कांग्रेस र माओवादी केन्द्रको सहमतिमा नै एनसेल शेयर विक्रि प्रकरण भएको सोभै अनुमान गर्न सकिन्छ।

पुष्पकमल दाहाल नै प्रधानमन्त्री भएको बेला अर्थमन्त्री रहेको कृष्णबाहुदुर महराले एनसेललाई करमा छुट दिएका थिए। त्यस बेला देखि नै एनसेलका सञ्चालकहरूसँग प्रधानमन्त्री दाहालको सम्बन्ध भएकाले गर्दा त्यही सम्बन्धको फाइदा उठाउँदै आजियाटाले

१ खर्ब ३४ अर्बमा खरिद गरेका एनसेलको ८० प्रतिशत शेयर अहिले ६ अर्बमन्दा केही बढीमा शतिसलाल आचार्यको बेलायतमा दर्ता भएको कम्पनीलाई विक्रि गरेको छ। २०२१ मा एनसेलको लाइसेन्सको स्पाव सक्रिएपछि एनसेल नेपाल सरकारको स्वामित्व आजनुपर्ने मात्रा त्यसलाई रोकनका लागि तुलो धनराशी खर्च गरेर रेनोल्ड होल्डिङ्सले नेपाल सरकारको नाममा आउन नदिनके लागि आचार्यलाई शेयर बेचेको प्रष्ट भएको छ।

५० प्रतिशतभन्दा बढी शेयर नेपालीको नाममा हुँदा एनसेल सरकारको स्वामित्वमा जानु नपर्ने कानुनी व्यवस्था भएकाले गर्दा अबको केही समय पछि आचार्यले नै आफ्नो नाममा रहेको शेयर आफ्नी श्रीमतीको नाममा नामसारी गरिदिने प्रष्ट छ। उनकी श्रीमतीको कम्पनीको नाममा अहिले एनसेलको २० प्रतिशत शेयर रहेको र सतिशलाल आचार्यले ४० प्रतिशत शेयर श्रीमतीको नाममा नामसारी गरिदिएपछि एनसेल सरकारको स्वामित्वमा जान सक्दैन। एनसेलले आफ्नो सम्पत्ति जम्मा ६ अर्बमात्र देखाएको भएपनि उसले नेपालका तुला भएको बैंकहरूबाट त्यही सम्पत्ति थितो राखेर करिब २७ अर्ब देखि ४० अर्बसम्म ऋण लिएका पाइएको छ। ६ अर्बको सम्पत्ति थितो राखेर ती बैंकहरूले कसरी त्यति तुलो रकम ऋण दिए ? स्मार्ट टेलिकम समेत आचार्य

परिवारकै भएको र उसले बैंकबाट लिएको ६ अर्ब ऋण तिन नसकेको हुनाले बैंकले थितो लिलाम गरेको थियो। अहिले आएर शतिसलाल आचार्यको एनसेलको शेयर खरिद गर्न त्यति तुलो रकम कहैबाट पाइए ? नेपालका भ्रष्टाचारीहरूले भ्रष्टाचार गरी लुकाएको रकम सतिशलाललाई दिएको हुन सक्ने आशका गरिएको छ। कालो धनलाई सेतोमा परिणत गराउन उद्योगपति र केही व्यापारी सहित केही बैंकहरूको संलग्नता एनसेल शेयर विक्रि प्रकरण भएको भन्दै जनस्तरमा त्यसको व्यापक विरोध भएपछि प्रधानमन्त्री र माओवादी केन्द्रले खण्डन गर्ने प्रयास गरेपनि त्यसलाई पत्याउन सकिने आधार भने उनीहरूले प्रष्ट पार्न नसकेका हुनाले शेयर खरिद विक्रि प्रकरणमा सत्ता गठबन्धनमा रहेका केही दल सहितका नेताहरूको समेत संलग्नता हुन सक्ने आशका गरिएको छ। सत्ता गठबन्धनका नेता एवं समाजवादीका अध्यक्ष माधव नेपालले भने एनसेलको शेयर खरिद विक्रिमा जो संलग्न भएपनि कारबाही हुनुपर्ने बताएका हुनलो उनको संलग्नता नभएको जस्तो देखिएतापनि ललिता निवास जग्गा काण्डमा उनलाई उन्मुक्ति दिएकाले अहिले माधव नेपालले किन त्यस्तो अभिव्यक्ति दिए भनेर प्रधानमन्त्री सहित कांग्रेसका सभापति देउवाले प्रश्न उठाएका छन्।

भन्सार...

बाहिरिसकेपछि समातिएको हुनाले त्रिभुवन विमानस्थलको सुरक्षामाथि नै प्रश्न चिन्ह खडा भएको छ। सुन तस्करहरूले त्रिभुवन विमानस्थलाई द्रान्जिट पोइन्ट बनाएर सुन भित्रयाइरहेका हुनाले अब सरकारले भन्सार तिरेर सनु त्याउन पाउने व्यवस्था गर्नु नै उपर्युक्त हुनेछ। विश्वको दोस्रो तुलो सुनको

अब नेपाल सरकारले समेत १ हजार र ५ सयको नोट खारेज गरेर भारतको भन्दा केही बढी सुनमा भन्सार लगाएर सुन ल्याउन दिने व्यवस्था गरेको खण्डमा मात्र सुनको तस्करी रोकिन्छ। विश्वको सुनको सैबैन्दा तुलो बजार चीन भएको र नेपालमा तस्करी गरी आउने सुनमा समेत चिनियाँ नागरिकहरूको संलग्नता देखिएको हुनाले त्यसलाई रोकनका लागि भएपनि भन्सार तिरेर सुन ल्याउन दिने व्यवस्था गर्नु उपर्युक्त हुनेछ।

सरकारबाटे...

प्रस्ताव गरेको छ। प्रस्तावित मूल्य चीनी उद्योगहरूले उखु कृषकलाई दिने हो भने गत वर्षको भन्दा ११ पैसामात्र बढी पाउनेछन्। उखुको मूल्य निर्धारण गर्न रुपैयी तथा प्रश्नापकी मन्त्रालयमा छलफलमा गत वर्षको भन्दा ११ रुपैया बढाएर मूल्य निर्धारण गर्ने प्रस्ताव गरेको हुनाले एक वर्षमा चीनीको मूल्य ४५ रुपैया भन्दा बढी बढेको भएपनि कृषकका लागि भने ११ रुपैया मात्र प्रति विवन्तलमा बढ़ि गर्ने प्रस्ताव गर्नु सरकारको कृषकमारा नीति नै हो।

प्रियतावाद...

लोकप्रियतावादलाई प्राथमिकतामा राखेका छन्। लोकप्रियतावादले निम्नायाको समस्याको समाधान लोकप्रियतावाद हुन सक्ने सम्भावना नै नभएपनि सरकारले लोकप्रियतावादलाई नै अंगालिरहेको छ। सरकार र राजनीतिक दलहरूले जबसम्म लोकप्रियतावादबाट बाहिर आएर समस्याको समाधान गर्नैन् त्यसबैलाई समस्याले समाधान पाउन सक्ने सम्भावना नै रहेदैन। सत्ता र राजनीतिक दलहरूले चुनावकोन्दीत होइन मुलुक केन्द्रीत अर्थनीति र त्यसको आधारमा नियमनको प्रभावकारिता कार्यान्वयनमा जानुपर्ने हुन्छ। तर सत्ता गठबन्धनको पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको सरकार टाल्दुले नीतिमा लागेको हुनाले सरकारले नै समस्या समाधान गर्न नचाहेको जस्तो देखिएको छ।

तत्काललाई समस्याहरू समाधान गर्ने तर दिर्घकालिन योजना सहितको रूपरेखा सहितको आर्थिक पुर्नरुत्थान योजना त्याएर अत्याधिक रोजगारी सिर्जना गरी मुलुकको विकासमा युवावर्गलाई सहभागि गराउनुको बदला बैधानिक रूपले युवालाई बैदेशिक रोजगारमा पठाएर सरकारले रेमिट्यान्समात्र भित्रयाउने कार्य गर्दा आएकाले गर्दा मुलुकको विकास हुन सक्नेको हो।

आन्तरिक उत्पादनमा बढ़ि गरेर आयातमा कमी ल्याउनपर्ने सरकारले त्यस्तो नीति र कार्यक्रम नै त्याउन नसकेको र आफ्नो राजनीतिक स्वार्थ र केही व्यक्तिहरूको स्वार्थलाई हेरेर लोकप्रियतावादमा सरकार लागि परेको हुनाले नै मुलुकमा संकट देखिएको हो। लोकप्रियतावाद नै समस्याको जड समेत हो। त्यही कारणले गर्दा लोकप्रियतावादको अन्य गरी सरकार अधि नबद्दने हो भने यस्तो सरकारको कुनै औपचार्य रहने छैन। अहिलेको आवश्यकता भनेको लोकप्रियतावादको अन्य नै हो।

विरोध...

सिमित भएको छ। एनसेलको शेयर खरिद विक्रिमा प्रधानमन्त्री दाहाल र उनकी छोरी गंगा दाहालको संलग्नता रहेका समाचारहरू प्रकाशित र प्रश्नातिक गर्दा उपर्युक्त हुँदै आएका भएपनि त्यस विषयमा कांग्रेस मौन रहेकाले समेत संलग्नता हुन सक्ने आशका गरिएको र महासमितिको बैठकमा सो प्रकरण उठन सक्ने डरले गर्दा र सभापति देउवाका दाहालमा रहेको आरोप समेत संलग्नता देउवाका दाहालमा रहेको आरोप समेत संस्थानिइतर पक्षले लगाउन थालेको छन्।

दाहाल सरकार भ्रष्टाचार काण्डमा चुर्लुम्ब डुबेको छ। सत्ता गठबन्धनमा रहेको

जरिगाना गर्ने जनाएको छ। तर, काठमाडौं महानगरपालिकाले चालेको यो कदमप्रति व्यवसायी भने असन्तुष्ट देखिएका छन्। बजार नभएको यो अवस्थामा महानगरले चालेको कदमले नेपालकै अर्थतन्त्रमा प्रभाव पर्ने कतिपय व्यापारीहरूको भनाई छ।

काठमाडौंमा...

नै बन्द गरिने चेतावनी दिएको छ। सार्वजनिक स्थलको १ सय मिटर वरपर बसेर धूमपान गरेको भेटिए एक सय रूपैयाँ

अहिलेसम्म विभागलाई जानकारी गराइएको छैन। दफा १९ बमोजिम विदेशमा कारोबार भएपनि खरिद विक्रि देखिने हुनाले नेपालमा त्यसको दस्तावेजीकरण नभएसम्म वा उद्योग विभागले स्वीकृत नगरेसम्म बैध नुने प्रावधान रहेको भएपनि दर्ता कितावामा एनसेलको शेयरधनी आजियाटाको नाम कहिंकर्तै उल्लेख नगरिएकोले एनसेलको ८० प्रतिशत शेयर रेनोल्ड होल्डिङ्सकै नाममा रहेकाले गर्दा अब यो विवाद कानुनी लाडाईमा पुगेको र नेपाल सरकारले तुलो रकम गुमाउनु पर्ने र २०२१ मा नेपाल सरकारको स्वामित्वमा आउनुपर्ने एनसेललाई नेपाल सरकारको नाममा आउन नदिने रणनीतिक उद्देश्यले सरकारकै केही व्यक्तिहरू र केही विचौलियाहरूको सहयोगमा यो काण्ड भएको प्रष्ट भएको छ।

भूकम्पको जोखिमबाट सुरक्षित बनाउन

- भूकम्प जाँदा कमजोर संरचनाका कारण बढी जनधनको क्षति हुने गर्दछ।
- घर तथा अन्य संरचना निर्माण गर्दा भूकम्प